

Bohoslužby v Zábřehu 15.srpna 2021

J 6,51-58

Milé sestry, milí bratři, kolik jste za minulý týden potkali ve městě křesťanů? Mimo tedy ty, které osobně známe z kostela. Dá se to vůbec spočítat? Dost těžko. Ne proto, že by jich bylo tolik, tedy nepočítaně, ale prostě to nemá nikdo na čele napsané. Pravda občas to může mít třeba pověšené na krku. Na druhou stranu, ne každý, kdo nosí na krku křížek, se hlásí k Ježíši Kristu. Ale třeba v neděli se dá poznat, že někteří jdou do kostela. Jsou krásně ustrojeni, netáhnou nákupní tašky, pracovní brašny nebo batohy. Takže nejsou to turisté, nejdou nakupovat ani do práce a zdá se, že se ani jen tak nepoflakují. Jo a na rande se chodí spíš k večeru než v neděli ráno. Kromě chození do kostela ještě určitě poznáme křesťana, když se modlí, nebo si čte místo novin Bibli. To ale většinou nebývá běžně na ulici. Takže při pohledu z venku asi nejčastěji dostane označení za křesťana někdo, kdo v neděli vyrazí do kostela. Identifikovat člověka jako následníka Kristova na základě jiných znaků a projevů se dá sice také, ale chce to již hlubší průzkum, tedy lepší znalost dotyčného jedince. Ale vraťme se k tomu chození do kostela. Pro pohled zvenku je to tedy jasné znamení, že člověk se hlásí k nějaké té víře. Co ale takové chození znamená pro dotyčného samotného?

Pro zaběhnutého evangelíka zde bývá odpověď zřejmě už celkem zažitá. No přeci jdeme sem, protože nasloucháme Božímu slovu, modlíme se, chválíme Pána. Pravda, kostel či modlitebnu k tomu vždycky nepotřebujeme, ale také tu vidíme pár známých, se kterými je nám fajn. Prostě bohoslužba je něco úžasného a patří k našemu způsobu následování Ježíše. Ovšem někdy stojí zato se trochu nad celým tímto svátečním procesem zamyslet. Jaký má pro nás hlubší smysl? S jakými očekáváními přicházíme? A zamýšlíme se někdy nad jednotlivými úkony jako je čtení, kázání, zpěv, modlitba? Čím jsou pro nás důležité, jakou roli v našem životě následovníků Ježíšových hrají?

Čtení z Bible a modlitba, to jsou věci, od kterých jistě očekáváme pomoc. Slovo nám pomáhá poznat Boha a jeho jednání s člověkem, modlitba je úžasný nástroj komunikace. Ta nemusí být vždy plná slov, může být i beze slov, protože Bůh slyší i tichý hlas našeho nitra, stejně jako naše duše dokáže slyšet tichý hlas Boží. Hlasitě a mnoha slovy se však často modlíme, když jsme v nějakém průšvihy, nebo alespoň tísní, nebo zkrátka potřebujeme, aby se Bůh v našem životě nějak projevil. V Písmu tolikrát čteme, jak Bůh člověku pomáhá, modlitba může být dobrý prostředek, jak se připomenout, že jsme tu také a nějaký ten mocný projev Boží by se nám hodil i v našem životě. Věříme, že nám to k něčemu bude dobré, proto přicházíme, sedíme,

nasloucháme a připojujeme své amen ke slovům společných modliteb. Někdy čekáme konkrétní změnu své situace, někdy možná jen dobrý pocit, že náš život je pevně zakotven a jen tak něco námi nezacloumá.

Také jsme jistě pochopili, jak důležitá slova znějí z úst Ježíšových. Zázraky, které konal, to bylo něco skvělého, ale mnohem důležitější bylo to, co říkal svým posluchačům. I když se časy hodně změnily, tato slova platí i dnes. Ježíš nám může pomoci svými zázraky v mnoha jednotlivostech, které se jeví spíše drobnostmi v celém kontextu života. Svým slovem ale pomáhá našemu životu jako celku. K tomu ukazuje i evangelista Jan v rozhovoru mezi Ježíšem a nadšenci, kteří ho chtěli provolat králem po nasycení velikého davu. Namnožení chleba bylo úžasným činem, ale to není hlavní náplň Ježíšova díla. Když potom mluví o zázracích na cestě pouští z Egypta do zaslíbené země, tak za chléb sestupující z nebe označuje sebe sama. On je něco jako mana, tedy na jednu stranu dar Boží dobroty, ale také ten, který skutečně sytí člověka. To znamená, že za mnoha neobvyklými činy, které koná, je potřeba vidět nikoliv sebe jako příjemce, ale Ježíše jako dárce čehosi pro člověka mimořádného. Vrcholem jeho působení není ani zázračné nasycení, ani nějaký počet uzdravení či zúčtování s mnoha nečistými duchy, ale kříž a prázdný hrob. V nich Bůh své slovo skrze Ježíše naplňuje a my můžeme nad jeho dílem přemýšlet v celku nejen v jednotlivostech.

Aby tuto spojitost mezi jednotlivými činy a křížem Ježíš posílil, mluví poněkud těžce uchopitelným způsobem o jedení jeho těla a pití krve. Trochu přeneseně bychom v tom mohli vidět třeba důraz, že přijmout od Ježíše uzdravení, vysvobození od různých démonů a závislostí, získat pomoc v nějaké konkrétní situaci, to všechno jsou věci, které člověku pomůžou, ale nepřinesou mu věčný život. Jejich přijetím, konzumací, stále jen přijímá cosi pomíjivého, co ho od smrti nezachrání. Dostává se do situace, že bude znovu prázdný, znovu bude potřebovat nějak nasytit, něco velkého přijmout. Co opravdu vede k životu, tedy tomu naplněnému, nepomíjejícímu, to je vyznání Ježíše králem, i když je přibit na kříž, i když ho všichni ostatní proklínají a odmítají jako hříšníka. Ježíše nikoliv jako hrdinu, ale zbitého zločince, ukazuje také evangelista Jan, když předkládá jeho slova o jedení těla a pití krve. Cesta k životu tak vede tehdy, když člověk přijme Ježíše nejen v tom, v čem je oslavován, ale také v tom, v čem vyvolává u ostatních pohoršení.

Celkem bezproblémový se Ježíš může zdát při poslechu s určitým odstupem. Tak nějak přítomně, ale zároveň nezúčastněně. Člověk takto může vnímat jeho slova, může nad nimi přemýšlet, může dokonce přijít a nechat se uzdravit, ale potom zase vydat svou cestou. A když bude čas, opět se zastaví a poslechne, co je nového v Ježíšově myšlení, co nového, zajímavého káže. Je to taková skutečně zajímavá situace, protože Ježíšovo slovo může člověka nějak zasáhnout, oslovit, formovat, měnit jeho současný život. Ovšem, co život věčný. Jeho branou lze projít jen společně s Ježíšem. Nikoliv s Ježíšem, který je na telefonu nebo monitoru počítače, ale s Ježíšem, který je v člověku, který je přijat jako Pán, s Ježíšem, se

kterým má člověk osobní kontakt a zkušenost. Právě k tomu ukazuje Ježíš ve svých slovech o jedení jeho těla a pití krve. Naslouchání jeho slovům, rozjímaní nad jeho učením, jakkoliv pozitivně naladí člověka k životu na této zemi, je na stejné rovině jako konzumace chleba při zázračném nasycení. Člověk se nají, bude z toho mít dobrý pocit, dostane se do extáze, že Ježíš je ten nejlepší, koho mohl potkat, ale za pár dní může být vše zase zcela jinak. Přijde pocit prázdnoty, slovo v nitru dozní a všechno se vrátí do starých kolejí. Člověk tak ztratí nejen výhled k životu věčnému, ale také pokoj v tom životě časném. Nezapomínejme, že dav, který jen přihlížel a naslouchal, volal při každém zázraku a uzdravení „haleluja!“, později před Pilátem ale neměl problém volat „Ukřižuj!“

Ježíšova slova o pokrmu a nápoji jistě velice silně odkazují k večeři Páně. Možná se trochu podvědomě bráníme ji zrovna v těchto oddílech vidět, ale souvislost se ignorovat nedá. A to z několika důvodů. Prvním je zmínka o blízkosti velikonočních svátků, kterou na začátku kapitoly čteme. Pak je zde ono samotné nasycení, které samo o sobě také určitou spojitost s Ježíšovým rozdělením chleba mívá. A nakonec je zde fakt, že Jan určitě znal příběh o poslední večeři, který už sám neopakuje, ale rozvíjí jej právě v souvislosti skutečného nasycení lidského života. Je to dobře, že o této svátosti mluví poněkud jinak než jsme zvyklí. Někdy mám dojem, že právě pod vlivem ostatních evangelistů a také apoštola Pavla se velice výrazně dostává do popředí motiv vzpomínky, toho, že konáme něco na Ježíšovu památku a tím pádem zaniká rozměr, že samotná večeře Páně je také důležitá pro náš současný, živý vztah k Ježíši. Spíše v nás rezonuje třeba spor o kalich o způsob vysluhování o bránění se magickému pojetí, ale v tom všem potom zaniká právě důraz Ježíšův na to, co pro nás znamená samotném přijímání chleba a vína. Samotná večeře Páně při bohoslužbách může být viděna jako jistý bod zlomu, kterým dáváme najevo, proč do kostela přicházíme, co celé toto dění pro nás znamená. Čtení z Bible, modlitby, kázání, to všechno může člověk prožívat podobně jako to prožíval zástup kolem Ježíše. Tedy přítomně, ale také trochu nezúčastněně. Ovšem část s večeří Páně, to je jako to ráno před Pilátem. Tady se už člověk musí zřetelně rozhodnout, jestli se přizná k Ježíši se vším všudy, nebo půjde tiše s davem a nechá Ježíše přibít na kříž. Právě když přicházíme ke stolu Páně, abychom přijali chléb a víno, vyznáváme tím, že Ježíše potřebujeme, že se připojujeme k jeho dílu, ve kterém jasně zaznívá, že ke svobodě nás může dovést jen Bůh, on na tuto cestu člověka volá a po ní také vede. Vyznáváme i touhu po společenství, velmi se mi líbila myšlenka, kterou jsem kdysi slyšel, že v kruhu kolem stolu Páně poznáváme, že jsme na tom všichni stejně, všichni potřebujeme Boží milost. Nikdo není před Bohem lepší či horší. A také vyznáváme, že život přichází od Boha skrze Ježíše a my jej můžeme žít, jen tehdy, když nás naplní svým svatým Duchem. Zkrátka účastí na stolu Páně vyznáváme, že nejsme jen filosofové meditující nad Ježíšovým učením, ale jsme jeho následovníci, kteří tvoří společenství kolem něj a nežijí již sami ze svých sil, ale z moci jeho Ducha.

Když Ježíš mluví o chlebu sestupujícím z nebe a o pravém pokrmu, ukazuje dopředu k zaslíbené zemi. A nám samotným se tak snaží dodat odvalu, abychom už jen netesknili po tom, co bylo, co jsme museli opustit, čeho se vzdát. Chce, abychom se soustředili na to, co Bůh zaslíbujeme. Jít za ním, to může být někdy i ta zkušenost pouště, ale je to cesta, která má určitě

svůj smysl. A to je možná také ten největší důvod, proč se zde scházíme, proč každou neděli jdeme do kostela. V tom, co zde prožíváme, přijímáme posilu k tomu, že každý den žijeme nadějí a krásou zaslíbené země, i když jsme zrovna uprostřed pouště.

Pane Ježíši, s vděčností přijímáme tvá slova, s údivem přihlížíme tvému dílu. Prosíme, abychom také s odvahou toto tvé dílo brali za své a nebáli se k tobě připojit i na cestě pustinou.

Amen.